

Sygn. I S 91/17

POSTANOWIENIE

Dnia 3 stycznia 2018r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Joanna Kurpierz (spr.)

Sędziowie: SA Joanna Naczyńska

SA Ewa Solecka

po rozpoznaniu w dniu 3 stycznia 2018 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi K. S. o stwierdzenie przewlekłości w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Katowicach pod sygn. XVIII C 2195/15 - w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia z dnia 23.09.2019 r. złożonego w sprawie o rozwód

postanawia:

odrzucić skargę.

SSA Joanna Naczyńska SSA Joanna Kurpierz SSA Ewa Solecka

UZASADNIENIE

W skardze wniesionej w dniu 20 października 2017 roku, której w dniu 16 listopada 2017 roku można było nadać bieg na skutek usunięcia w tym dniu przez skarżącego braków formalnych, K. S. domagał się stwierdzenia, że nastąpiła przewlekłość postępowania dotyczącego wniosku o udzielenie zabezpieczenia z dnia 23 września 2016 r., rozpoznawanego przez Sąd Okręgowy w Katowicach pod sygn. XVIII C 2195/15 o rozwód, wydania odpowiednich zaleceń temu Sądowi i przyznanie skarżącemu od Skarbu Państwa 2000 złotych. Skarżący wskazał, że w dniu 23 września 2016 r. złożył wniosek o udzielenie roszczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniego I. S., a Sąd Okręgowy wniosek ten oddalił w dniu 22 lutego 2017 r. Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 2 czerwca 2017 r. uchylił zaskarżone przez pozwanego postanowienie Sądu I Instancji. Sąd Okręgowy wezwał skarżącego do sprecyzowania wniosku o udzielenie zabezpieczenia w dniu 19 czerwca 2017 r., które to zobowiązanie w dniu 3 lipca 2017 r. skarżący wykonał. W dniu 13 września 2017 r. podczas rozprawy Sąd Okręgowy przystąpił do rozpoznania wniosku, jednak nie wydał orzeczenia, aż do dnia złożenia skargi. Skarżący podkreślił, że nie zarzuca Sądowi Okręgowemu, że postępowanie w sprawie o rozwód prowadzone jest w sposób przewlekły, lecz rozpoznanie wniosku o udzielenie zabezpieczenia jest przewlekane, wbrew treści art. 737 k.p.c.

Prezes Sądu Okręgowego w odpowiedzi na skargę z dnia 27 grudnia 2017 r (wpływ 28 grudnia 2017 r.) zgłosił swe przystąpienie do sprawy i wniósł o odrzucenie skargi.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje:

Przebieg postępowania w zakresie objętym skargą przedstawia się następująco:

Podczas rozprawy w dniu 1 czerwca 2016 r. strony w sprawie o rozwód zawarły ugodę, mocą której uregulowały kwestie dotyczące pieczy nad dziećmi F. i I. oraz kosztów utrzymania i wychowania dzieci. W dniu 23 września 2016 r. pozwany

K. S. wniósł o udzielenie zabezpieczenia domagając się od powódki na rzecz syna I. alimentów w wysokości po 150 zł miesięcznie. Po usunięciu braków wniosku w dniu 26 października 2016 r. wezwano powódkę do oświadczenia się na treść wniosku, wezwano o złożenie zaświadczeń o wysokości zarobków i wyznaczono rozprawę na dzień 12 grudnia 2016 r. Podczas tej rozprawy strony przedstawiły rozbieżne stanowiska, Sąd postanowił uzupełnić postępowanie dowodowe i odroczył rozprawę na dzień 22 lutego 2017 r. Po tej rozprawie Sąd Okręgowy oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia zgłoszony przez pozwanego K. S.. W dniu 5 marca 2017 r. wpłynął wniosek pozwanego o sporządzenie uzasadnienia postanowienia, jako że akta sprawy przekazano już wówczas do (...), Sąd Okręgowy zwrócił się z prośbą o zwrot akt i w dniu 13 marca 2017 r. sporządził uzasadnienie postanowienia. W dniu 3 kwietnia 2016 roku pozwany złożył zażalenie, na skutek którego Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 2 czerwca 2017 r. uchylił postanowienie w zaskarżonym zakresie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji nakazując zbadanie czy nie nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. od daty zawarcia ugody. Po zwrocie akt przeprowadzono rozprawę w dniu 19 czerwca 2017 r., podczas której strony ponownie zawarły ugodę w zakresie pieczy nad dziećmi ustalając jednocześnie, że koszty utrzymania i wychowania dzieci będzie ponosił ten rodzic, u którego w danym okresie dzieci będą przebywały. Sąd Okręgowy zobowiązał pozwanego do sprecyzowania swojego stanowiska w zakresie złożonego wniosku o udzielenie zabezpieczenia, a pozwany w odpowiedzi swój wniosek podtrzymał w piśmie z dnia 6 lipca 2017 r. Rozprawę wyznaczono na dzień 13 września 2017 r. uzupełniając w tym czasie postępowanie dowodowe. W tym dniu pozwany złożył pismo uchylając się od skutków prawnych ugody zawartej w dniu 19 czerwca 2017 r. oraz złożył wniosek o udzielenie zabezpieczenia w zakresie pieczy nad dziećmi. Rozprawę odroczone na dzień 22 listopada 2017 r. Postanowieniem z dnia 23 października 2017 r. (w dniu złożeniu skargi) Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o udzielenie zabezpieczenia za okres od 19 listopada 2017 r. do 18 czerwca 2017 r. a poczynając od dnia 19 czerwca 2017 r. postępowanie umorzył wobec zawarcia przez strony ugody. W dniu 23 października 2017 r. pełnomocnik pozwanego zawiadomił Sąd Okręgowy o wypowiedzeniu pozwanemu pełnomocnictwa. W dniu 24 października 2017 r. wpłynął do Sądu Okręgowego wniosek pozwanego o wyłączenie sędziego.

Sąd Apelacyjny zważył, że skarga w postępowaniu incydentalnym, jakim jest postępowanie w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia, który to wniosek zgłoszono w sprawie o rozwód, jest niedopuszczalna.

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki reguluje zasady i tryb wnoszenia oraz rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania **sprawy** bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu lub prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze (art. 1 ust. 1). Stosownie do art. 2 tej ustawy, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (ust. 1), przy czym dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (ust. 2).

Podkreślenia wymaga też fakt, że unormowania ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki stanowią realizację przepisu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r., podpisanej przez Polskę w dniu 26 listopada 1991 r. i ratyfikowanej w dniu 19 listopada 1992 r. (Dz.U. Nr 85, poz. 427), przyznającego każdemu prawo do rzetelnego i publicznego rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły sąd ustanowiony ustawą, przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytaczanej przeciwko niemu sprawie karnej, a także art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, który stanowi, iż każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i

niezawisły sąd. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ugruntował się przy tym pogląd, iż przepis art. 6 Konwencji ma zastosowanie tylko wtedy, gdy rezultat postępowania ma bezpośrednio rozstrzygające (directly decisive) znaczenie dla praw i obowiązków skarżącego o charakterze cywilnym (m.in. wyrok ETPCz z dnia 16 lipca 1971 r. w sprawie Ringeisen przeciwko Austrii).

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dochodzi się prawa strony do osądzenia sprawy. „**Sprawa**” w postępowaniu sądowym jest oskarżenie w sprawie karnej, pozew w postępowaniu cywilnym procesowym (a wniosek w postępowaniu nieprocesowym), w którym ma zapaść orzeczenie o prawach osoby wszczynającej postępowanie. Nie jest taką „sprawą” postępowanie incydentalne dotyczące wniosku o udzielenie zabezpieczenia w sprawie o rozwód. Postępowanie dotyczące udzielenia zabezpieczenia ma bowiem charakter incydentalny (uboczny) wobec postępowania w sprawie o rozwód, a skarżący nie wskazuje na żadne uchybienia terminowości w czynnościach sądu co do istoty, to jest w sprawie o rozwód. Sam wręcz zaznaczył w skardze, że nie zarzuca sądowi, że postępowanie w sprawie o rozwód prowadzone jest w sprawie przewlekły.

Jak przyjmuje się w orzecznictwie niedopuszczalna jest skarga na przewlekłość postępowania dotycząca wyłącznie wydania postanowienia incydentalnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2014 r. sygn. III SPP 206/14, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2014 r. sygn. III SPP 227/14, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2015 r. III SPP 12/15, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach sygn. I S 80/16).

Skarga niespełniająca warunków określonych w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. podlega odrzuceniu wobec jej niedopuszczalności (art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. oraz w związku z art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 2 powołanej ustawy).

SSA Joanna Naczyńska SSA Joanna Kurpierz SSA Ewa Solecka